

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๕๘

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทย
ที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ ว่า พรรคชาติไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ร่วมกันกับพรรคต้นตระกูลไทยแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีการรวมพรรคเข้าด้วยกัน โดยมีพรรคชาติไทยเป็นพรรคการเมืองหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคชาติไทยและพรรคต้นตระกูลไทย ตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย สามอันดับ ซึ่งหัวหน้าพรรคชาติไทยและหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมือง ทั้งสองเข้าด้วยกันต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่พรรคต้นตระกูลไทยที่ได้มีมติ เห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย โดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลัก ในการดำเนินกิจการทางการเมือง และที่ประชุมใหญ่ของพรรคชาติไทยที่ได้มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ ให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคชาติไทยที่เป็นหลัก ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

นาย ณ ตะวัน พรหมทา คัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยต่อนายทะเบียน พรรคการเมือง โดยอ้างเหตุว่านายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ หัวหน้าพรรคทำผิดข้อบังคับพรรคหลายประการ ต่อมานาย ณ ตะวัน พรหมทา ขอถอนเรื่องการคัดค้านดังกล่าว เนื่องจากได้ตรวจสอบแล้วพบว่า ตนเองไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย

พรรคต้นตระกูลไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริง ตามข้อถาม ของนายทะเบียนพรรคการเมืองดังนี้

๑. การจัดทำหนังสือเชิญประชุมฉบับลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ นั้น เจ้าหน้าที่ผู้จัดทำ ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง ไม่ได้คูมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคแต่ได้จัดทำ ไปตามความเข้าใจของตนเองและยังมิได้ส่งให้สมาชิกแต่อย่างใด เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบ พบว่าหนังสือเชิญประชุมผิดพลาดไม่ถูกต้องจึงยกเลิกหนังสือฉบับดังกล่าว และจัดทำหนังสือเชิญประชุม ฉบับลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยใช้เลขหนังสือเดียวกันเนื่องจากเป็นเรื่องเดียวกัน

๒. การประชุมใหญ่วิสามัญพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เป็นการเรียกประชุมและกำหนดวัน เวลา สถานที่ และระเบียบวาระการประชุม โดยคณะกรรมการบริหารพรรคตามข้อ ๖๗ ของข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๕๖

๓. พรรคต้นตระกูลไทยได้จัดส่งเอกสารประกอบการยุบพรรคต้นตระกูลไทยรวมเข้ากับพรรคชาติไทยให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแล้วแต่ไม่ครบถ้วน จึงได้ทำหนังสือชี้แจงและได้ส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีมติให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยเพิ่มเติมในภายหลัง

พรรคชาติไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองกรณีการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก เพื่อให้การดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรคชาติไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะนี้ใกล้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไป จึงขอความอนุเคราะห์ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเป็นกรณีเร่งด่วนต่อไปด้วยกับมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติไทย ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ กรณีมีมติเห็นชอบกับการยุบพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลักด้วย

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นหลัก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ ประกอบด้วยมาตรา ๗๓

นายวรรัตน์ รุ่งรัตนกสิน และนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ ซึ่งอ้างว่าเป็นประธานคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย และเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยตามลำดับ มีหนังสือลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ คัดค้านการยุบพรรคและการยุบรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทย แต่จากการตรวจสอบผ่านด้านกิจการพรรคการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองดังกล่าวไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทยแต่อย่างใด

หัวหน้าพรรคชาติไทยและหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยไม่ได้แย้งคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑**

“มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้”

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปพร้อมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

“มาตรา ๗๓ ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ประกอบคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคชาติไทย และหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ว่าทั้งพรรคชาติไทยและพรรคต้นตระกูลไทย ได้มีการประชุมใหญ่และที่ประชุมทั้งสองพรรคได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้าเป็น

พรรคการเมืองเดียวกับพรรคชาติไทยที่เป็นหลัก ตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ของพรรคชาติไทย และมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ของพรรคต้นตระกูลไทย ต่อมาวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ หัวหน้าพรรคชาติไทยและหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏตามเอกสารท้ายคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการประชุมใหญ่ทั้งสองพรรคดังกล่าวได้ดำเนินการโดยไม่ชอบ แม้ในชั้นพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ จะมีนายวรรัตน์ รุ่งรัตนกสิน และนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ ยื่นคำคัดค้านการยุบพรรคของพรรคต้นตระกูลไทยก็ตาม ก็ได้ความว่าบุคคลทั้งสองดังกล่าวไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย ซึ่งถือว่าไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการยุบพรรคกรณีนี้แต่อย่างใด จึงไม่ยกข้อคัดค้านของบุคคลทั้งสองขึ้นพิจารณา

อาศัยเหตุดังได้พิจารณามา จึงสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๓ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบด้วยมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ